

Parker Bilal

Moord in de oase

DETECTIVE MAKANA-REEKS

Uit het Engels vertaald door
Kathleen Rutten

DE GEUS

Tweede druk

De vertaalster ontving voor deze vertaling een projectsubsidie
van het Nederlands Letterenfonds

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Oorspronkelijke titel *The Ghost Runner*, verschenen bij Bloomsbury

Oorspronkelijke tekst © Jamal Mahjoub, 2014

Nederlandse vertaling © Kathleen Rutten en De Geus BV,
Breda 2016

Omslagontwerp *total italic* (Thierry Wijnberg),
Amsterdam – Berlijn

Omslagillustratie © Danita Delimont/Alamy Stock Photo
& Thinkstock

ISBN 978 90 445 3588 4

NUR 332

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van De Geus BV,
Postbus 1878, 4801 BW Breda, Nederland. Telefoon: 076 522 8151.
Internet: www.degeus.nl.

Meer weten over onze boeken en auteurs? Meld u dan aan voor
onze nieuwsbrief via www.degeus.nl of volg ons via social media:

De_Geus

DeGeusBreda

HOOFDSTUK EEN

Een streng van achterlichten kromde zich als een verwrongen regenboog langs de horizon. Geen twee paren waren hetzelfde. Rood was niet altijd rood, maar soms een schakering van oranje, felgroen of zelfs blauw. Hier en daar was er om de verveling te verdrijven in een achterraam een kermisdraaimolen van gekleurde lampjes te zien die als piepkleine springladingen opflitsten. Veel wagens hadden helemaal geen licht, ofwel omdat de lampen kapot waren ofwel omdat de bestuurders het een onnodige uitgave vonden. Makana had genoeg tijd om het object te bestuderen. Jaren in feite, en vanavond zat de Datsun voor zijn gevoel al uren vast in het verkeer, hoewel het waarschijnlijk maar drie kwartier was. Ze zweefden nu op het 6 oktoberviaduct in Abbassija. Naast hen verreezen als opgestoken hoorns de twee minaretten van de Al Nour-moskee.

De knipperende kermislampjes om het achterraam van de minibus voor hen vormden een afleiding die in Makana's achterhoofd meetikte met Sindbads aanhoudende stroom onopgesmukte opmerkingen en filosofische inzichten.

In feite was zijn aandacht gericht op een zwarte auto vlak voor hen rechts. Het was een opvallend voertuig. Oud. Op z'n minst dertig jaar, vermoedde Makana. De eerste keer dat hij de auto had gezien, had het hem moeite gekost die te identificeren.

'Wat is dat er voor een?'

'Dat, *ya basya?*' Sindbad had verwachtingsvol zijn lippen afgelikt, altijd blij om met zijn kennis te kunnen pronken. 'Dat is een Benteley. Engels. Hele goeie kwaliteit, uit de tijd van de *Inglezi*.'

Het was een bron van verwondering voor Makana waar Sindbad al die weetjes vandaan haalde. Hij leek nooit iets anders te lezen dan de sportpagina's en toch bleek zich een laag van informatie, een ogenschijnlijk willekeurige verzameling duistere en onsamenhangende feiten, in zijn hoofd te hebben opgebouwd, als een zandbank die door de eeuwen heen in de Nijl is aangeslibd. Je kon niet echt van hem zeggen dat hij een autoliefhebber was, aangezien hij er tevreden mee was om in deze gedeukte roestbak van een Datsun rond te rijden, maar toch verlangde een deel van hem naar het vakmanschap en de kwaliteit van een totaal andere klasse auto.

Omdat de Bentley zo opviel, was hij makkelijker te volgen. Vanavond was de enige inzittende een kleine, stevige man die een duur, slecht passend en nogal versleten pak droeg. Met zijn korte benen en buikje zag hij er onbeholpen uit, alsof hij zich met grote haast had aangekleed. De kraag van zijn overhemd zat scheef en zijn stropdas was slecht geknoopt. Het was Magdy Ragab, een welgestelde en zeer gerespecteerde advocaat van achter in de vijftig. Zijn saaie uiterlijk paste bij zijn dagelijkse routine. Bijna een hele week hadden Makana en Sindbad, samen of alleen, de advocaat gevolgd terwijl hij van zijn huis in Maadi naar zijn kantoor in het centrum en weer terug werd gereden. Hij bracht korte bezoeken aan de rechtbank, nuttigde zijn lunch aan zijn bureau en maakte lange uren, vaak tot 's avonds negen of tien uur. Het was nu half negen, wat voor hem vroeg was om al naar huis te gaan. De auto's voor hen schoven een stukje op en omdat er geen beweging in de rechterrijstrook zat, waren ze nog maar twee auto's van Ragabs Bentley verwijderd. Sindbad schraapte zijn keel, wat erop duidde dat hij iets op zijn hart had. In afwachting stak Makana een sigaret op.

‘Hoelang denkt u dat ze nog nodig heeft om uit te maken dat hij niks heeft gedaan?’

Sindbads vraag impliceerde dat het object van hun onderzoek onschuldig was. Bewijsmateriaal was in zulke zaken altijd moeilijk te vinden. Volgens het islamitisch recht waren er drie getuigen vereist om overspel te bewijzen, een eis die Makana altijd was voorgekomen als een handige manier om de kwestie te omzeilen. Hoe groot was per slot van rekening de kans dat je drie mensen vond die bereid waren te zweren dat een stel een seksuele relatie was aangegaan? Maar natuurlijk kwam het nooit zover. Schuldig in vereniging. Twee mensen die gezien waren terwijl ze met elkaar praatten; meer bewijs was er vaak niet nodig om hen te veroordelen. In een maatschappij die zo sterk gericht was op kuisheid werd seks een ongezonde obsessie. Vertoon van fysieke genegenheid in het openbaar, zelfs door echtparen, werd afgekeurd, wat Makana's werk er niet makkelijker op maakte. Hoe bewijs je ontrouw? De gebruikelijke signalen waren cadeaus, kleding, een auto, een appartement voor stiekeme ontmoetingen. Een man kon een andere vrouw zonder al te veel moeite aan zich binden met een informeel huwelijkscontract. Voor een vrouw was dat veel lastiger en de gevolgen waren ingrijpender. Veel echtgenoten maakten zich niet druk om bewijzen. Het kwam hun maar al te goed uit om hun eigen vorm van recht toe te passen, en meestal viel die minder vergevingsgezind uit dan die van de rechtbank. Louter de suggestie van ontrouw kon de reputatie van een vrouw verwoesten. Vaak eindigden zulke zaken in een patstelling. Degenen die hun partner verdachten van ontrouw lieten het onderzoek net zo lang doorgaan tot ze besloten dat het genoeg was geweest. Het geduld raakte op of het geld of de moed. Vervolgens kon het twee kanten op gaan. Zo nu en dan was Makana opgeroepen als ge-

tuige in een onvoorbereide hoorzitting in bijzijn van een rechter, maar dat kwam zelden voor en ook dan was het niet afdoende. Mannen reageerden voorspelbaar wanneer ze werden geconfronteerd met bewijs tegen hen. Krachtige ontkenningen bezworen op het hoofd van hun moeder, kinderen en iedereen die ze maar konden bedenken. Degenen die niet bereid waren te zweren dat ze onschuldig waren, neigden naar geweld. Zonder acht te slaan op de aanwezigen en al helemaal niet op de rechter stortten volwassen mannen zich op hun vrouw in een poging haar te wurgen omdat ze hen had laten bespioneren.

Wat Sindbad eigenlijk vroeg was hoeveel langer ze van mevrouw Ragab konden verwachten dat ze hen betaalde voor het volgen van haar man. Ze hadden geen bewijs van ontrouw van zijn kant gezien. Makana dacht dat mevrouw Ragab er waarschijnlijk nooit volledig van overtuigd zou zijn dat haar man niet van plan was haar te verlaten voor een ander. Ze was bezig en moeilijk in de omgang. Ze maakte zeker niet de indruk het soort te zijn dat overspelig gedrag van haar man door de vingers zou zien. Misschien dat er in haar verbeelding altijd wel ergens een jongere vrouw op Ragab zat te wachten. Makana had geen andere keus dan haar te melden dat het gedrag van Ragab tot dusver ongeveer zo normaal was geweest als te verwachten was.

De Datsun was nog een paar meter opgeschoven zodat hij nu zowat parallel stond aan de Bentley en Makana eigenlijk naast Ragab zat. Hij draaide zijn hoofd om en keek naar hem. De advocaat staaarde naar de auto's voor hen die in twee rijen omhoogliepen als een verlicht pad naar de sterren. Wat ging er door hem heen? Voor het eerst had hij deze week zijn routine doorbroken. Voor het eerst was hij een onverwachte richting in geslagen. En hij was afwezig, keek op zijn horloge en trommelde ongeduldig op het stuur. Er

kwam beweging in de rechterrijstrook. Tegelijkertijd keek Ragab opzij. Zijn blik kruiste die van Makana. Het duurde maar een seconde, maar waarschijnlijk was het lang genoeg.

‘Ga maar naar rechts’, zei Makana.

Sinds hij een paar maanden terug op onregelmatige basis voor hem was gaan werken, had Sindbad geleerd hoe futiel het was om bezwaar te maken tegen een verzoek van Makana, ongeacht hoe onredelijk het ook klonk. Hij moest nog steeds de reactie om te protesteren onderdrukken, maar hij wist nu dat Makana proberen over te halen de wereld te zien zoals de meeste andere mensen die zagen, net zoiets was als proberen de stroming van de Nijl te keren. Vroeg of laat moest je accepteren dat het niet ging gebeuren.

‘*Hadir, ya basya*’, mompelde hij en hij gaf een ruk aan het stuur om in te voegen, wat consternatie en nogal wat getoeter veroorzaakte. Makana zag dat Ragab zijn hoofd draaide om in zijn achteruitkijkspiegel naar hen te kijken. Als hij het al niet doorhad dat hij werd gevolgd, dan zou het nu zeker niet meer lang duren. De wisseling van rijbaan bleek een goede zet. De auto’s voor hen reden langzaam vooruit en ze passeerden een stilstaand minibusje, waar de passagiers omheen stonden. Sommige bewonderden het uitzicht en staken een sigaret op alsof ze op excursie waren naar een exotische planeet, zich totaal niet bewust van de onwelluidende serenade van de auto’s die zich achter hen ophoopten. Andere stonden te kijken naar de bestuurder en zijn jonge hulpje, niet veel meer dan een jongen, die achter het voertuig hurkten en optimistisch met een hamer op de motor sloegen, alsof ze hoopten dat die van schrik weer tot leven zou komen.

‘Blijf in zijn buurt’, waarschuwde Makana, terwijl zijn weerstandsvermogen het begaf en hij het pakje Cleopatra’s

weer uit zijn jaszak haalde. Iets zei hem dat ze niet zo behoedzaam hoefden te zijn. Ragab had bijna dwars door hem heen gekeken.

Toen ze van het viaduct af waren, hernam het verkeer zijn gebruikelijke waanzinnige dans en stortten auto's zich met onbekommerde overgave in het gewoel. Makana werd er opnieuw aan herinnerd dat hij hier zelfs na al die jaren nog steeds een vreemdeling was. Het Khartoem waar hij was opgegroeid, was hierbij vergeleken eigenlijk niet meer dan een provinciaal gat. Er was zo weinig verkeer dat er volop ruimte was om op je gemak rond te toeren. De waarheid was dat hij er de voorkeur aan gaf Sindbad te laten rijden, al was het alleen maar omdat het hem vrij liet om na te denken.

De Bentley gleed bij hen vandaan en reed hard de straten door. De schittering van fel licht werd weerspiegeld in de glanzende lak toen hij langs winkelruiten, de flits van neon en verschrikte etalagepoppen vloog. Lampen gingen over in pijlen, namen, uitnodigingen: Rahman Mode, modern stijlvol, geluk, babyboom. Een waar Babel aan filmtitels, merken, logo's, allemaal als een soort delirium samenvloeiend in de fluorescerende gloed. Toen vielen de lichten weg en de Bentley schoot vooruit onder de bomen, het donker in glippend als een bewegende schaduw.

'Hij neemt niet dezelfde weg als anders', meldde Sindbad, waarmee hij Makana's gedachten hardop verwoordde. Ze waren naar het westen afgeslagen, in de richting van de rivier in plaats van verder te rijden naar het zuiden, de kant van Maadi op. Een paar minuten later waren ze omgedraaid en reden ze weer terug over de Corniche naar het centrum toe. Voor hen hield de grote auto halt aan de kant van de weg.

'Als je hem passeert, moet je langzamer gaan rijden en

dan laat je me er een stukje verderop uit', zei Makana. Toen ze onder een boom tot stilstand kwamen, zei Makana dat hij eruit wilde. 'Wacht hier op me', zei hij. Toen stapte hij uit en liep terug langs de drukke weg.

De Bentley stond voor een lelijk modern gebouw met een gladde gevel dat afstak tegen de lagere, oudere flatgebouwen aan weerskanten. De wagen stond in een gebied dat voor bezoekers van de weg was afgescheiden met een stel metalen paaltjes en kettingen. Makana zag hoe Ragab de groet van de portier negeerde die opgewonden heen en weer rende om ervoor te zorgen dat de Bentley op de goede plaats stond. Makana ging de foyer in, die tot achter in het gebouw doorliep. Aan beide zijden waren liften. Toen Ragab in een ervan stapte, liep Makana hem achterna. Hij had op safe kunnen spelen en in de foyer kunnen wachten, maar hij was er nu vrijwel zeker van dat Ragab te zeer in gedachten was om hem op te merken. Rustig ging hij in de hoek van de lift achter de andere man staan. Ragab staarde naar de vloer, zich niet bewust van zijn omgeving. Op de achtste verdieping schoven de deuren met een tinkelgeluid open. Makana aarzelde maar even voordat hij Ragab naar buiten volgde. Links van hen bevonden zich glazen deuren waarop de woorden GEZONDHEIDSKLINIEK GARNATA waren geschilderd. De vrouw achter de balie keek op, maar toen Makana discreet naar de snel verdwijnende Ragab wees, boog ze zich weer over haar werk.

De kliniek was rustig, modern en leeg. Aan het einde van de gang was een wachtruimte, compleet met uitzicht over de drukke weg; daarachter was het donkere schijnsel van de rivier te zien, met aan de overkant de lichten van Dokki. Ragab was de gang rechts in gelopen en halverwege ging hij links een kamer in. Makana ging zitten en pakte een tijdschrift vol met foto's van stralende beroemdheden van

wie hij nooit had gehoord. In de wachtruimte zat verder alleen een man in een rolstoel met een gevlekt hoofd en een slangetje in zijn arm. Zijn neus en mond waren bedekt met een doorzichtig masker. Naast hem stond een hoge bus met een of ander gas. Makana bladerde het tijdschrift door. Na een poosje verscheen er een verpleger, die de andere man zonder iets te zeggen meenam. Toen ze weg waren, stond Makana op om een kijkje te nemen en hij slenterde in de richting van de kamer waarin Ragab was verdwenen. De twee mannen kwamen bijna met elkaar in botsing.

Zonder op te kijken deed Ragab een stap opzij. Makana meende te zien dat hij huilde. Hij gooide het tijdschrift op de stapel op de salontafel terug en liep de gang in naar de kamer waar Ragab uit was gekomen. De deur stond op een kier. Hij hoorde geen geluid vanuit de kamer, dus klopte hij zacht aan en toen er geen antwoord kwam, duwde hij voorzichtig de deur open en ging naar binnen.